

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

OTSUS
isikuandmete töötlemiseks teadusuuringus
nr 2.2.-1/26/6-4

Otsuse tegija Andmekaitse Inspektiooni jurist Anu Suviste

Otsuse tegemise aeg ja koht 05.03.2026 Tallinnas

Taotluse esitaja Mart Uusjärv
Sotsiaalministeerium
info@sm.ee

Rahandusministeerium
info@rahandusministeerium.ee

RESOLUTSIOON:

Isikuandmete kaitse seaduse (IKS) § 6 lg 5 alusel Andmekaitse Inspektioon otsustab:

1. kooskõlastada andmesubjektide nõusolekuta isikuandmete töötlemine teadusuuringus "Pensionisüsteemi finantsilise ja sotsiaalse jätkusuutlikkuse analüüs" 16.02.2026 täiendatud taotluses esitatud ning otsuses (sh punktides 3 ja 4) sätestatud tingimustel ja mahus;
2. Sotsiaalministeeriumil ja Rahandusministeeriumil esitada algandmete hävitamisakt või kinnituskiri algandmete kustutamise kohta hiljemalt 31.01.2028.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Otsuse peale on võimalik esitada 30 päeva jooksul vaie haldusmenetluse seaduse § 71 lõikes 1 sätestatud korras või esitada kaebus halduskohtule halduskohtumenetluse seadustiku § 7 lõikes 1 sätestatud korras.

TAOTLUSE ESITAJA SELETUS JA KINNITUSED:

Esitatud otsuse lisades:

- Lisa 1. Taotlus isikuandmete töötlemiseks teadusuuringus ilma isiku nõusolekuta
- Lisa 2. Andmekoosseis
- Lisa 3. Baasandmestiku alusandmestik

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED JA SELGITUSED:

1. IKS § 6 lõike 5 kohaselt loetakse teadusuuringuks ka täidesaatva riigivõimu analüüsid ja uuringud, mis tehakse poliitika kujundamise eesmärgil. Nende koostamiseks on täidesaatval riigivõimul õigus teha päringuid teise vastutava või volitatud töötleja andmekogusse ning töödelda saadud isikuandmeid. Andmekaitse Inspektioon kontrollib enne nimetatud isikuandmete töötlemise algust selles paragrahvis sätestatud

tingimuste täitmist, välja arvatud juhul, kui poliitika kujundamiseks tehtava uuringu eesmärgid ja isikuandmete töötlemise ulatus tulenevad õigusaktist.

2. IKS § 6 lõikes 3 on nimetatud tingimused, mida tuleb hinnata enne, kui hakatakse uuringus andmesubjekti nõusolekuta tema isikuandmeid tuvastamist võimaldaval kujul töötleva. Üheks tingimuseks on, et andmetöötluse eesmärgid ei ole saavutatavad peale tuvastamist võimaldavate andmete eemaldamist. Inspeksioon nõustub, et pärast isikute tuvastamist võimaldavate andmete eemaldamist oleks andmetöötluse eesmärkide saavutamine ebamõistlikult raske. Lisaks on taotluse esitaja hinnanud ja välja toonud ülekaaluka avaliku huvi ning kinnitanud, et töödeldavate isikuandmete põhjal ei muudeta isikute kohustuste mahtu ega kahjustata muul viisil ülemääraselt andmesubjektide õigusi.

3. Andmekaitse Inspeksioon juhib tähelepanu, et taotluse p 5.2. kohaselt hõlmab analüüs kõiki isikuid, kes on rahvastikuregistri andmetel Eesti residendid mingil perioodil ajavahemikus 01.01.2016– 31.12.2025. See tähendab, et töödeldakse viimase 10 aasta kõikide Eesti elanike andmeid ehk valimisse kuulub rohkem kui 1,3 miljonit¹ isikut.

Isikuandmete kaitse üldmääruse² (IKÜM) artikli 35 lg 1 kohaselt peab isikuandmete vastutav töötleja hindama enne isikuandmete töötlemist kavandatavate isikuandmete töötlemise toimingute mõju isikuandmete kaitsele, kui isikuandmete töötlemise laadi, ulatust, konteksti ja eesmarke arvesse võttes tekib tõenäoliselt füüsiliste isikute õigustele ja vabadustele suur oht. IKÜM art 35 lg 3 loetleb olukorrad, millal andmekaitsealase mõjuhinnangu tegemine on nõutav, mh on hinnangu koostamine kohustuslik, kui toimub füüsiliste isiklike aspektide süstemaatiline ja ulatuslik hindamine, mis põhineb automaatsel isikuandmete töötlemisel, sealhulgas profiilanalüüsil, ja millel põhinevad otsused, millel on füüsilise isiku jaoks õiguslikud tagajärjed või mis samaväärselt mõjutavad oluliselt füüsilist isikut, samuti ka eriliigiliste isikuandmete ulatuslik töötlemine. Inspeksiooni koostatud isikuandmete töötleja üldjuhendis³ on selgitatud, mis on süstemaatiline ja ulatuslik andmetöötlus. Samuti on toodud näiteid suure ohu kohta. Juhendis on viidatud suunistele⁴, mis käsitlevad andmekaitsealast mõjuhinnangut. Arvestades uuringu valimi suurust ja andmetöötluse mahtu, tuleb vastutaval töötlejal läbi viia andmekaitsealane mõjude hindamine.

4. Taotluse punkti 7.1. kohaselt andmesubjekte personaalselt nende isikuandmete töötlemisest ei teavitata. Isikuandmete kaitse üldmääruse üheks oluliseks põhimõtteks on läbipaistvuse põhimõte. Läbipaistvuse tagamiseks tuleb andmesubjekte isikuandmete töötlemisest teavitada vastavalt IKÜM artiklitele 12 – 14. Üldmäärus küll kehtestab ka andmesubjektide teavitamata jätmise alused, kuid neid saab rakendada pigem erandlikel asjaoludel. Antud uuringu taotluses ei nähtu selliseid erandlikke asjaolusid, mis takistavad isikute teavitamist. Nõutud ei ole personaalne teavitamine, kuid läbipaistvuse tagamiseks on võimalik teavitada üldiselt läbi (sotsiaal)meedia, ministeeriumi või asutuse kodulehe vms viisil. Taotluses viidatud teave käimasolevate uuringute kohta ja andmetöötlejate üldised andmekaitsetingimused ei taga teavitamisnõude täitmist. Vastutaval töötlejal tuleb tagada nõuetele vastavalt teabe esitamine konkreetses uuringus toimuvast andmetöötlusest.

5. Andmekaitse Inspeksiooni kooskõlastus isikuandmete töötlemiseks poliitika

¹ Statistikaameti andmetel on viimase 10 aasta Eesti elanike arv keskmiselt 1 337 685 inimest.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2016/679, 27. aprill 2016, füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta

³ Isikuandmete töötleja üldjuhend | Andmekaitse Inspeksioon

⁴ Artikli 29 töörihm. Suunised, mis käsitlevad andmekaitsealast mõjuhinnangut ja selle kindlaksmääramist, kas isikuandmete töötlemise tulemusena „tekib tõenäoliselt suur oht“ vastavalt määrusele (EL) 2016/679. Vastu võetud 4. aprillil 2017, muudetud 4. oktoobril 2017

kujundamise uuringus kehtib tingimustel, mis on toodud käesolevas otsuses ja 16.02.2026 inspektsioonile esitatud täiendatud taotluses.

6. Kui uuringu taotluses esitatud tingimused muutuvad, tuleb sellest inspektsiooni teavitada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Anu Suviste

jurist

peadirektori volitusel

Lisad:

1. Taotlus isikuandmete töötlemiseks teadusuuringus ilma isiku nõusolekuta
2. Andmekooseis
3. Baasandmestiku alusandmestik